

בס"ד. ש"פ שמיני, פרשת פרה, מבה"ח ניסן, ה'תשכ"ה

(הנחה בלתי מוגה)

לויתן זה יצרת לשחק בו¹, ומובא בלקוטי תורה ריש פרשתנו ד"ה זה² [א' המאמרים שבחר הצ"צ מתוך אלפיים מאמרים³, וי"ל שהדיוק דמספר אלפיים מאמרים הוא ע"פ מארז"ל⁴ אלפיים שנה קדמה תורה לעולם⁵], דאיתא במד"ר פ' שמיני⁶, בהמות (שור הבר) ולויתן הם קניגון של צדיקים לעתיד לבוא כו', ולויתן נותץ לבהמות בסנפיריו ונוחרו כו'. (ומקשה) ולא כך תנינן⁷, הכל שוחטין ובכל שוחטין ולעולם שוחטין חוץ ממגל קציר כו' (והיינו, שאין השחיטה כשרה בסכין פגום שעשוי כמגל קציר ומגירה, וא"כ, איך תהי' שחיטת שור הבר בסנפירי הלויתן שהם כמו סכין פגום⁸), עד חידוש תורה מאתי תצא, שהקב"ה יתיר אז שחיטה זו שישחוט הלויתן את הבהמה בסנפיריו. וממשיך בלקו"ת, ולהבין ענין קניגי זו דלויתן עם שור הבר וכו', כדלקמן (ס"ג).

(ב) **ובהקדים** שבלקו"ת כאן נתבאר רק ענין קניגי זו דלויתן עם שור הבר, אבל לא נתבאר כללות ענין הקניגי. אך ענין זה מבואר בארוכה בתורת חיים פ' תולדות ד"ה ויתן לך⁹, וגם בס' שני המאורות¹⁰ [שכתוב על השער שזהו מאדמו"ר האמצעי¹¹, אבל, כנראה מסגנון המאמרים, הם מאמרים קצרים של רבינו הזקן שרשמם אדמו"ר האמצעי¹² (כידוע מדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר¹³ שבמאמרי אדמו"ר האמצעי יש ג' סוגי סגנון. הא', מאמרים קצרים כפי שנאמרו ע"י רבינו הזקן, הב',

תקס"ב ע' צו"ז. אוה"ת תולדות קסב, ב.

(10) ע' יו"ד (נדפס לאח"ז במאמרי אדה"ז

על מאמרי רז"ל ע' קמא ואילך).

(11) ואף שספר זה לא הוגה ונדפס ע"י

רבותינו נשיאינו, הרי יש בו כמה מאמרים שהם

אות באות כמו המאמרים שבכתבי רבותינו

נשיאינו, ומזה למדים על כל הכלל כולו, שגם

שאר המאמרים שבספר זה הם מדויקים.

(12) ראה גם מכתב י' אייר תשי"ב (אג"ק

ח"ו ע' לח).

(13) ראה רשימת "ויכוח מינסק" (קה"ת,

תשס"ט) ע' כב. אג"ק שלו ח"ג ע' תכד.

(1) תהלים קד, כו.

(2) יח, א ואילך.

(3) "היום יום" — יד אדר א.

(4) ראה מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"ח, ב.

תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"ב מט, א.

(5) ראה גם שיחת ש"פ ויקהל שנה זו ס"ח

(תו"מ חמ"ב ע' 309). שיחת ש"פ בחוקותי

תשמ"ו (התוועדיות תשמ"ו ח"ג ע' 385).

(6) פ"ג, ג.

(7) חולין טו, ב.

(8) ראה יפ"ת לויק"ר שם.

(9) פ"י (קנג, ד) ואילך. וראה גם סה"מ

תוספת ביאור והסבר למאמרי רבינו הזקן, באריכות קצת, והג', מה שכתב בעצמו באריכות גדולה), שלכן הרי זה בקיצור לגבי אריכות הדברים בתורת חיים]. ומבואר שם, שהוא ענין צחוק כמו שעושים השרים שיעמידו ארי עם נמר ללחום זכ"ז כו', שבאמת אין צורך שיכה הארי את הנמר וינצחנו או בהיפך, שהרי השרים הם מסבכים את הדבר, שאוחזים את הארי בשלשלת שיוכל הנמר לקום עליו, ואח"כ מניחים את הארי לעמוד נגד הנמר כו', וכשרואים שעומד להרגו אזי מעכבים אותו ע"י השלשלת כו', וא"כ, כל עיקר המעשה בזה אינו אמיתי, אלא נעשה לצחוק ותענוג בלבד. וגם כל עיקר התענוג שילחמו זה בזה אינו תענוג אמיתי מצד עצמיות הענין, כמו התענוג מקול ערב וכיו"ב, אלא התענוג הוא בענין שמצד עצמו הוא שפל, אלא שיוכל למצוא בו תענוג מצד השחוק בלבד, והו"ע השפלת התענוג העצמי להיות מציאות התענוג בדברים השפלים שמצד עצמם אינם תענוג כלל, אך דוקא בדבר השפל שמצד עצמו אינו כלום, נמשך ומתגלה התענוג העצמי. וכן הוא בנוגע לכללות ענין העבודה בתיקון הטוב ע"י מצוות עשה וביעור הרע ע"י מצוות לא תעשה, שהתענוג בזה אינו מצד אמיתית הענין, אלא הוא רק תענוג העשוי, והיינו שנשפל מהתענוג שבעצמותו ית' להתענג מענין זה כו'.

ג) **ומבואר** בלקו"ת בענין הקניגי דלויתן עם שור הבר, שלויתן קאי על הצדיקים שעבודתם היא ברוחניות, לייחד יחודים עליונים כו', שגדלה מעלתם על הצדיקים שעבודתם היא בגשמיות, בקיום המצוות מעשיות כו', לפי שהילוכם הוא כמשל דג הים ששט מקצה העולם ועד קצהו ע"י סנפיריו, כך הילוכם ברוחניות בטיסה אחת עולים ומגיעים למעלה מעלה כו'. וזהו שלעת"ל ישחוט הלויתן את שור הבר, פי' שיעלה אותו ע"י הטיסה שלו, וזהו בסנפיריו, שבהם ועל ידם עיקר העלי' שלו וכו'. ובפרטיות יותר, כפי שמבאר אדמו"ר האמצעי בתו"ח הנ"ל¹⁴, שענין סנפירי הלויתן הוא כמו כנפי העוף שעל ידם פורח באויר הגבה למעלה, והיינו ע"י שהוא מנדנד בכנפיו אנה ואנה, בא' יגבי' לעלות, ובב' ירד למטה לדחות האויר למטה, ובנדנד זה יעלה מעט מעט. וכן הדגים שבים ששטים בשתי סנפירים, בא' ישוט להלאה, ובב' ידח למטה כו'. ובעבודה הו"ע אהבה ויראה, שהם בחי' רצוא ושוב, דהיינו, עלי' והסתלקות למעלה ליכלל במקור חוצבו כו', שזהו הרצוא באהבה ותשוקה גדולה, ובחי' הירידה למטה, שזהו בחי' השוב שמצד היראה ופחד כו'. ועפ"ז

מובן מה שעיקר העלי של הלוייתן היא ע"י הסנפירים, ולכן לעת"ל ישחוט הלוייתן את שור הבר בסנפיריו דוקא.

(ד) **ויש** לקשר זה עם פרשת פרה, ע"פ המבואר בלקו"ת פ' חוקת¹⁵ בענין פרה אדומה שנאמר בה¹⁶ זאת חוקת התורה, שזהו לפי שמצות פרה אדומה היא כללות התורה, כי, כללות ענין המצוות הוא שע"יז נמשך לאדם הבחי' ומדריגה דרצוא ושוב, כמ"ש בס"י¹⁷ אם רץ לבך שוב לאחד, רץ לבך הו"ע הרצוא באהבה כו', שזהו בחי' יסוד האש שבלב, ואח"כ שוב לאחד, בחי' גראה וביטול, שזהו בחי' יסוד המים. ולזה באים ע"י קיום המצוות, כמ"ש¹⁸ מימינו אש דת, ימינו הוא בחי' מים, וגם אש דת, שכלולים מב' בחי' אלו, וע"יז יבוא האדם לבחי' רצוא ושוב, שהם בחי' אש ומים, שהן כללות התורה, שעד"ז הוסדו כל המצוות. וזהו ענין מצות פרה אדומה, שהוא כללות הענין דרצוא ושוב, הרצוא הו"ע שריפת הפרה לאפר, והשוב הו"ע ונתן עליו מים חיים אל כלי. ולכן נאמר במצות פרה אדומה דוקא זאת חוקת התורה. וע"ד המבואר¹⁹ בענין מארז"ל²⁰ יפה שיחתן של עבדי (בתי²¹) אבות מתורתן של בנים, שהרי פרשה של אליעזר כפולה בתורה, והרבה גופי תורה לא ניתנו אלא ברמיזה, שזהו לפי שפרשה של אליעזר (בענין נישואי יצחק ורבקה) הו"ע התחברות שם ב"ן לשם מ"ה, שזהו"ע תושב"כ ותושבע"פ, שזהו כללות החיבור דמ"ה וב"ן, ובכל מצוה הוא בדרך פרט, שהיחוד שבמצוה זו הוא בחינה פרטית. וכן הוא גם בענין פרה אדומה שעלי' נאמר זאת חוקת התורה, שע"י האפר ומים חיים נעשה כללות חיבור הרצוא והשוב, שזהו כללות התורה, ובכל מצוה הרי זה בבחינה פרטית.

(ה) **וממשיך** לבאר בלקו"ת בפרשתנו²² בנוגע לשחיטת שור הבר לעת"ל בסנפיריו של הלוייתן, שאף שכהיום שחיטה זו פגומה גמורה היא מחמת ההפסק כו'²³, אבל לעת"ל צ"ל כן דוקא, כי, ענין שחיטה זו היא בחי' עליות שור הבר למעלה מעלה ע"י לוייתן המעלהו בסנפיריו, ולכן צ"ל הפסק בינתיים, שהרי אי אפשר להיות כל העליות

חיי שרה קלה, א ואילך. אוה"ת שם קכו, ב ואילך.

(20) ב"ר פ"ס, ח. פרש"י חיי שרה כד, מב.

(21) כ"ה הגירסא בב"ר שם.

(22) שם, ד.

(23) ראה השקו"ט בזה במכתב הנ"ל הערה

(15) נו, א ואילך.

(16) ר"פ חוקת.

(17) פ"א מ"ח. וראה סה"מ תרנ"ט ע' ריג

בהערה.

(18) ברכה לג, ב.

(19) ראה לקו"ת ברכה צו, ד. מאמרי

אדמו"ר הזקן תקס"ג ח"א ע' לו ואילך. תו"ח 12

בבת אחת, כנודע שיש כמה היכלות כו', ואי אפשר להיות כל העליות בפעם א', אלא צ"ל הפסק בין היכל להיכל, ולכן יתיר הקב"ה פגימה זו.

והנה בלקו"ת נתבאר הטעם שלעת"ל צ"ל דוקא באופן של הפסק כו', כנ"ל. אמנם, בד"ה ויתן לך שבתו"ח מבאר הטעם שעכשיו אין השחיטה כשרה בסכין פגום. והענין בזה, דהנה נת"ל (ס"ג) מתו"ח שם, שענין העלי' ע"י סנפירי הלוי"תן הוא באופן של רצוא ושוב, עלי' וירידה כו'. וממשיך לבאר²⁴, שאע"פ שכל עיקר קיום המצוות הוא באהבה ויראה, בבחי' רצוא ושוב דוקא (וכמשנת"ל (ס"ד) בענין מצות פרה אדומה, שהו"ע רצוא ושוב, ולכן נקראת חוקת התורה), מ"מ, אין השחיטה כשרה בסכין שעשוי חריצין חריצין בפגימות שיש בהם עלי' וירידה, אלא דוקא בסכין חלק שאין בו פגימה כלל, כי, עכשיו עיקר הכוונה לברר ולהבדיל בין טו"ר (כמ"ש בסיום פרשתנו להבדיל בין הטהור ובין הטמא גו'), שלא יהי' יניקה לרע מן הטוב בחיצוניות הכלים דחו"ג ששם הי' תערובות עה"ד טו"ר, ולכן אסור לשחוט בסכין פגום, כי, ידוע שעיקר סיבת התהוות הכלים היא מהסתלקות והתפשטות בחי' רצוא ושוב דוקא, שע"י שהאור מתיישב ונח למטה אחר ההסתלקות, יוכל להיות מוגבל בכלי כו', ועד לבחי' חיצוניות הכלים שמהם יורד השפע למטה מטה ביותר, עד שגם החיצונים יוכלו לקבל יניקה כו'. ודוגמתו בפגימת הסכין שיש בה עלי' וירידה, שמזה יכולה להיות יניקה לבחי' גבורות קשות כו'. וכל זה הוא עכשיו דוקא, שאי אפשר להיות ביעור הרע לגמרי, אלא רק הבדלתו מן הטוב, כנ"ל. אבל לעת"ל, שיקויים היעוד את רוח הטומאה אעביר מן הארץ²⁵, אזי גם מבחי' השוב לא תהי' יניקה לחיצונים כו'.

ו) אך עדיין צריך עיון בביאור הדברים, דלכאורה, מאחר שענין השחיטה לא יכול להיות באופן של רצוא ושוב, כיון שמזה יכול להיות יניקת החיצונים כו', א"כ, כיצד יכולה להיות כללות העבודה באופן של רצוא ושוב דוקא, ומהו החילוק בין ענין השחיטה לכללות העבודה, שלכאורה הם באופן שסותרים זל"ז. ואין לומר שענין הרצוא ושוב שצריך להיות בכללות העבודה הוא בנפש האדם, משא"כ בנוגע לעבודת הברורים בדבר המתברר, אזי יכולה להיות יניקת החיצונים מענין של רצוא ושוב, שהרי ענין הרצוא והשוב שבפרה אדומה (שהיא כללות התורה, כיון שבאופן כזה היא כללות העבודה דתומ"צ, כנ"ל) הוא גם בנוגע

(24) פי"ט (קס, א ואילך).

(25) זכרי' יג, ב.

לבירור כח המתאוה שבנפש הבהמית כו', כמבואר בלקו"ת²⁶ שזהו"ע שריפת הפרה, שזהו הדבר המתברר כו'.

ולא באתי אלא להעיר, שיעיינו ויתכוננו בענין זה, וישתדלו ליישב הדברים, באופן שאדם רוצה בקב שלו כו'²⁷. וגם אם לא יבואו לבירור מסקנת הענין, הרי תהי' בינתיים מעלת היגיעה בתורת החסידות, שעיי"ז מתקשרת בחי' חב"ד שבנפשו עם פנימיות חב"ד דא"ס ב"ה²⁸, וזוהי תכלית ירידת הנשמה למטה, כדי להתייגע בלימוד פנימיות התורה, ועיי"ז זוכים לבחי' עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה למחכה לו²⁹, למאן דדייקין במילי דחוכמתא³⁰, כמבואר בארוכה בהמשך תרס"ו³¹.

(29) ישעי' סד, ג.

(30) זח"א קל, ב.

(31) ע' עח ואילך.

(26) שם, ג ואילך.

(27) ב"מ, לח, א.

(28) ראה לקו"ת ויקרא ה, ג.